

Научно-истражувачки проект:

ЕВАЛУАЦИЈА НА НАСТАВАТА ПО ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

Истражувачки тим:

Раководител на Проектот (главен истражувач): проф. д-р Виолета Димова

Учесници во Проектот: проф. д-р Нина Даскаловска, проф. д-р Драгана Кузмановска, проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска, проф. д-р Ранко Младеноски, проф. д-р Марија Леонтиќ, проф. д-р Махмут Челик, доц. д-р Даринка Маролова, доц. д-р Весна Коцева, виш лектор м-р Снежана Кирова, виш лектор м-р Биљана Иванова, виш лектор м-р Марија Тодорова, м-р Татјана Уланска, м-р Марица Тасевска, м-р Марија Гркова, проф. д-р Светлана Јакимовска, доц. д-р Ева Ѓорѓиевска, доц. д-р Ана Витанова Рингачева, лектор м-р Надица Негриевска, асистент-докторанд Јована Караникиќ Јосимовска, асистент м-р Наташа Сарафова, асистент м-р Кристина Костова.

I. Предмет на истражување:

Предмет на истражување на овој Проект се можностите за евалуација на наставниот процес во високото образование, во наставата по јазик и книжевност. Ќе се истражуваат различни видови евалуациски постапки, со цел да се утврди остварливоста на целите и задачите на наставата и учењето, кои се трансформираат во квалитативни и квантитативни промени во развојот на студентите. Евалуацијата ќе се одвива и во самиот процес на учењето, како и на крајот, како завршна фаза во процесот на наставата, односно ќе се спроведе формативно и сумативно оценување на постигнувањата и на студентите и на нивните наставници. Наставниците го евалуираат наставниот процес за да го определат нивото на успешност на својата наставна пракса и да ги споредат своите наставнички вештини со вештините на своите колеги. Со евалуација на наставата се следи и процесот на реализација на новите курсеви по одделни студиски програми, а од студентите се добиваат непосредни информации за тоа што навистина мислат за самиот курс. Повратните информации за наставниот процес ќе се добиваат со собирање податоци од страна на студентите и колегите наставници, а евалуацијата ќе се спроведува со помош на евалуациски ливчиња, анкети, структурирана групна дебата или по пат на e-mail прашалник. Важен дел од евалуацијата на наставниот процес е критичкото пријателство, што е еден нов и провокативен начин за добивање информации. Предмет на овој Проект ќе бидат видовите евалуации и ќе бидат дадени примери на евалуациски постапки. Ќе се обидеме да го дефинираме поимот и теориски да го втемелиме акциското истражување и критичкото пријателство. Проектот ќе го спроведеме со студентите на Филолошкиот факултет од втора, трета и четврта година на студии, како и дел од професорите што предаваат на овие студенти, и тоа не само задолжителни, туку и изборни предмети и курсеви.

II. Цели на Проектот

Овој Проект има две главни цели:

1. Да се истражат различни видови евалуациски постапки со цел да се утврди остварливоста на целите и задачите на наставата и учењето во високото образование;
2. Да се истражат можностите за проверка и вреднување на наставниот процес во високото образование и за унапредување на студиската програма по методиките на

филолошките факултети, која ќе помогне во подетално дефинирање на наставничките компетенции на студентите – идни наставници по македонски, англиски, германски, италијански и турски јазик и книжевност.

Во Проектот ќе бидат вклучени студентите запишани во втора, трета и четврта година на студиските програми по македонски, англиски, германски, италијански и турски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет во Штип, како и дел од наставничкиот и соработничкиот кадар на Факултетот.

III. Реализација на Проектот

Проектот ќе се одвива во следните фази:

1. **Разгледување на досегашните истражувања** во врска со евалуацијата и евалуациските пристапи во високото образование. Во светот досега се извршени голем број истражувања: Achinstein, B., Meyer, T. (1997), Vognar, B. (2006), Fulerton, H. (2003), Hounsell, D. (2003), Scriven, M. (1966), Simmons, B. (2004). Кај нас до сега се извршени истражувања во врска со евалуацијата во наставата по странски јазици и книжевности, како проект на Филолошкиот факултет во Скопје, на УКИМ, (Димова, В. 2016, Андреевска Ј. 2016, Балоска С. 2016 итн.);

2. **Креирање инструменти за евалуација** - За спроведување на евалуацијата ќе се применат следните евалуациски постапки: Посматрање на наставниот процес, Наставничко портфолио, Анкетирање, Интервју, Игри за евалуација, Групна расправа, Проценување;

3. **Избор на студенти-учесници во Проектот за спроведување на акциското истражување и реализација на евалуациска работилница** од катедрите за македонски, англиски, германски, италијански и турски јазик и книжевност;

4. **Креирање портфолио на студентите-учесници во Проектот** – Студентите што ќе бидат вклучени во Проектот ќе имаат свое портфолио во кое ќе се внесуваат резултатите од нивното формативно и сумативно оценување со евалуација и самоевалуација од третиот до осмиот семестар;

5. **Издавање на книга** во која ќе се опишат резултатите и искуствата од истражувањето. Стекнатите искуства ќе бидат посебно значајни за лицата вклучени во образованието, како за креаторите на наставни програми, така и за изведувачите на наставата.

IV. Временска рамка за реализација на Проектот

Гореопишаните активности ќе бидат распределени во следнава временска рамка: **Месеци 1-6:** Разгледување на досегашните истражувања (точка 1), креирање на инструменти за евалуација за спроведување на евалуациските постапки за оценување и вреднување на студиските програми, како и на компетенциите на студентите, запишани на сите студиски групи на Филолошкиот факултет (точка 2);

Месеци 7-18: Избор на студенти-учесници во Проектот и реализација на евалуациски работилници (точка 3) и креирање портфолио на студентите учесници во Проектот (точка 4);

Месеци 19-24: Издавање на книга (точка 5).

V. Очекувани резултати и нивна примена

1. Изработка на инструменти за евалуација кои понатаму ќе си го најдат трајно своето место во наставата во високото образование;

2. Изработка на студентско портфолио, како резултат од сумативните и формативните оценувања;

3. Издавање на книга во која ќе бидат изнесени сите искуства и резултати од истражувањето.

VI. Литература

1. Achinstein, B., Meyer, T. (1997). „*The Uneasy Marriage between Friendship and Critique: Dilemmas of Fostering Critical Friendship in a Novice Teacher Learning Community*“. Paper presented at the Annual meeting of the American Educational Research Association, Chicago.
  2. Bambino, D. (2002). *Critical friends. Educational leadership*. Reston, VA: Association for Supervision and Curriculum and Development.
  3. Bognar, B. (2006). *Akcijska istraživanja u školi*. *Odgojne znanosti*, 8 (1), 177-190.
  4. Bognar, B. (2011). *Report on the Pilot Educational Resources: Pestalozzi Core Knowledge, Skills and Attitudes for all Teachers; “Emancipatory education”*. Council of Europe training Programme for education professionals.
  5. Bognar, L. (1999). *Metodika odgoja*. Sveučilište Josipa Jurja Štrosmajera u Osijeku. Pedagoški fakultet.
  6. Bognar, L. i Matijević, M. (2002). *Didaktika (2. izdanje)*. Zagreb: Školska knjiga.
  7. Brown, M. i sur (2003). *Reflective practice*. U: Fry i sur. (2003) *A handbook for teaching and learning in higher education. Second edition*. London: Kogan page.
  8. Cohen, L., Manion, L., i Morrison, K. (2001). *Research methods in education (5. izdanje)*. London i New York: Routledge/Falmer.
  9. Costa, A., Kallick, B. (1993). *Through the Lens of a Critical Friend*. *Educational Leadership* 51(2) 49-51.
  10. Day, C. (1999). *Developing Teachers: The Challenges of Lifelong Learning*. London: Falmer Press.
  11. Fry, H., Ketteridge, S. (2003). *Theaching Portfolios*. U: Fry i sur. (2003) *A handbook for teaching & learning in higher education. Second edition*. London: Kogan page.
  12. Fulerton, H. (2003). *Observation of teaching*. U: Fry i sur. (2003) *A Handbook for Teaching and Learning in Higher Education. Second edition*. London: Kogan page.
  13. Hounsell, D. (2003). *The evaluation of teaching*. U : Fry i sur. (2003) *A handbook for teaching & learning in higher education. Second edition*. London: Kogan page.
  14. McNiff, J., Whitehead, J. (2006). *All you need to know about Action Research*. London: Sage.
  15. Mužić, V. (1999). *Uvod u metodologiju istraživanja odgoja i obrazovanja*. Zagreb: Educa.
  16. Norton, L.S. (2009). *Action Research in Teaching and Learning. A Practical Guide to Conducting Pedagogical Research in Universities*. Abingdon: Routledge.
  17. Patton, M. Q. (2002). *Qualitative Research & Evaluation Methods. (3. izdanje)*. California: Sage Publications.
  18. Rosandic, D. (1986) *Metodika književnog odgovja i obrazovanja*, Zagreb, Školska knjiga.
  19. Scriven, M. (1966). *The Methodology of Evaluation. Publication of the Social Science Education Consortium*. Indiana: Prude University.
  20. Simmons, B. (2004). *Designing Evaluation for Education Projects. Environmental Education. Department of Teaching and Learning*. Northern Illinois University.
  21. Stoll i sur. (2003). *It's about Learning (and It's about Time)*. New York: Routledge/Falmer.
-
1. Димова, В. (2007) *Литературното дело и реципиентот*, Скопје, Македонска реч.

2. Димова, В. (2017) **Евалуацијата во високото образование – можности и предизвици**, во: *Евалуацијата во наставата по странски јазици и книжевности*, Меѓународен научен собир, Скопје, Филолошки факултет *Блаже Конески*.
3. **Евалуација во наставата по странски јазици и книжевности** : Меѓународен научен собир, 12 Септември 2016, Скопје / Радица Никодиновска, одговорен уредник. – Preface ; Предговор; стр. 13-21. – Публикацијата е во рамките на проектот „Евалуација во наставата по странски јазици и книжевности (2016)“.
4. **Правопис на македонскиот јазик (2016)**, редакција: С. Веновска-Антевска, Е. Јачева-Улчар, С. Груевска-Маџоска, С. Саздов, Ж. Цветковски.

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
ФОНД ЗА НАУЧНОИСТРАЖУВАЧКА РАБОТА УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Пришито:	27.09.2016
Орг. единица:	Фонд за научноистражувачка работа
ОБС/ - 2/9	

До
Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип
Фонд за научноистражувачка работа

Барање за финансирање на научноистражувачки проект

Датум на поднесување	
Проект бр.	

(Се пополнува во Архивата на Универзитетот)

Наслов на проектот	Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование
Клучни зборови	Евалуација, јазик, книжевност, високо образование
FRASCATI класификација	6 Хуманистички науки 6.2 Јазик и литература

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

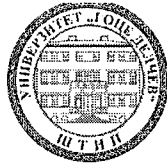
Анекс 1

Наслов на проектот: Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование

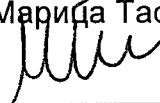

Проект бр.: _____

Согласност на истражувачите и институциите вклучени во проектот:

Главен истражувач: (име, потпис и датум)	Проф. д-р Виолета Димова <i>В. Димова</i> 26.02.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Проф. д-р Нина Даскаловска <i>Н. Даскаловска</i> 26.02.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Доц. д-р Драгана Кузмановска <i>Д. Кузмановска</i> 26.2.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Проф. д-р Луси Караниколова-Чочоровска <i>Л. Караниколова Ч.</i> 26.02.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Проф. д-р Ранко Младеноски <i>Р. Младеноски</i> 26.02.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Проф. д-р Марија Леонтиќ <i>М. Леонтиќ</i> 26. II 2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Проф. д-р Махмут Челик <i>М. Челик</i> 26.2.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Доц. д-р Даринка Маролова <i>Д. Маролова</i> 26.02.2018
Истражувач: (име, потпис и датум)	Лектор д-р Весна Коцева <i>В. Коцева</i> 26.02.2018
Млад истражувач: (име, потпис и датум)	Виш лектор м-р Снежана Кирова <i>С. Кирова</i> 26.02.2018
Млад истражувач: (име, потпис и датум)	Виш лектор м-р Биљана Иванова <i>Б. Иванова</i> 26.02.2018
Млад истражувач: (име, потпис и датум)	Виш лектор м-р Марија Тодорова <i>М. Тодорова</i> 26.02.2018
Млад истражувач: (име, потпис и датум)	М-р Татјана Уланска <i>Т. Уланска</i> 26.02.2018

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Млад истражувач: (име, потпис и датум)	М-р Марица Тасевска 26.02.2018
Млад истражувач: (име, потпис и датум)	М-р Марија Гркова 26.02.2018
Раководител на институцијата на главниот истражувач	Име и презиме, звање: Доц. д-р Драгана Кузмановска
	Институција: Универзитет „Гоце Делчев“ Штип
	Потпис и печат
Раководител на институцијата на останатите истражувачи	Име и презиме, звање: Доц. д-р Драгана Кузмановска
	Институција: Универзитет „Гоце Делчев“ Штип
	Потпис и печат

Бр. 1902-68/3
01.03.2018 год
Ш Т И П

Врз основа на член 63 од Законот за високото образование („Сл. Весник на РМ“ бр. 35/08, 103/08, 26/09, 83/09, 99/09, 115/10, 17/11, 51/11, 123/12, 15/13, 24/13, 41/14, 116/14, 130/14, 10/15, 20/15, 98/15, 145/15, 154/15, 30/16, 120/16, 127/16), а во согласност со член 39 од Правилникот за начинот и условите на користење на средства од Фондот за научноистражувачка работа од страна на вработените научно истражувачки работници на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Гласник 28/2 ноември 2013 год.), Наставно - научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, на својата 168 (сто шеесет и осма) седница одржана на ден 01.03.2018 година, донесе

ОДЛУКА за прифаќање на научно истражувачки проект

Член 1

Се усвојува Барањето бр.0801-2/9 од 27.02.2018 год., поднесено од проф. д-р Виолета Димова, раководител и главен истражувач за реализација на научно-истражувачки проектот.

Член 2

Се прифаќа реализацијата на научно-истражувачкиот проектот со наслов: „ЕВАЛУАЦИЈА НА НАСТАВАТА ПО ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ “ со траење во траење од две години.

Член 3

Проектот ќе се води во согласност со одредбите од Правилникот за начинот и условите на користење на средства од Фондот за научноистражувачка работа од страна на вработените научноистражувачки работници на Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип.

Член 4

Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Член 5

Примерок од одлуката да се достави до вработениот, Фондот за научноистражувачка работа и архивата на единицата.

Филолошки факултет
Декан,
Доц.д-р Драгана Кузмановска

УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП

Врз основа на член 110 од Законот за високото образование („Сл.весник на РМ“, бр. 82/2018), Наставно - научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, на својата 186 (стоосумдесетишестта) седница одржана на 28.12.2018 година, ја донесе следнава:

ОДЛУКА

За дополнување на членови во проектот на Филолошкиот факултет под наслов „ ЕВАЛУАЦИЈАТА НА НАСТАВАТА ПО ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ “, раководител проф. д-р Виолета Димова

Член 1

СЕ ОДОБРУВА дополнување на проектот на Филолошкиот факултет под наслов „ ЕВАЛУАЦИЈАТА НА НАСТАВАТА ПО ЈАЗИК И КНИЖЕВНОСТ ВО ВИСОКОТО ОБРАЗОВАНИЕ “, раководител проф. д-р Виолета Димова, со следните членови :

1. Проф.д-р Светлана Јакимовска
2. Доц.д-р Ева Ѓорѓиевска
3. Доц.д-р Ана Витанова Рингачева
4. Лектор м-р Надица Негриевска
5. Асистент-докторант Јована Караниќиќ
6. Асистент м-р Наташа Сарафова
7. Асистент м-р Кристина Костова

Член 2

Одлуката влегува во сила со денот на донесувањето.

Член 3

Примерок од одлуката да се достави до именуваните, раководителот на проектот и архивата на Факултетот.

Декан,

Доц.д-р Драгана Кузмановска

